

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

**Základní škola s rozšířenou výukou jazyků,
Praha 4, Filosofská 3**

Adresa: Filosofská 3/1166, 142 00 Praha 4 - Braník

Identifikátor školy: 600 037 142

Termín konání orientační inspekce: 5. – 11. června 2003

Čj.:	010 0470/03-5115
Signatura:	oa4cw140

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Praha 4, Filosofská 3, je fakultní školou Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, školou „Cambridge Schools Association“. Od školního roku 1989/1990 se zde realizuje vzdělávací program Základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků, č. j. 16 333/96-22-21. Žáci se od 3. ročníku učí angličtinu, na 2. stupni si vybírají ze čtyř světových jazyků. Další možnosti rozšíření svých jazykových, odborných, sportovních, uměleckých znalostí a dovedností mají děti v rámci Centra volného času, které při škole existuje pátým rokem. Nabízí mnoho druhů různých mimoškolních aktivit, v jeho rámci vznikl školní klub.

Škola existuje od roku 1968, právním subjektem je od roku 1993, sdružuje základní školu s povolenou kapacitou 730 žáků, školní družinu pro 100 žáků a školní jídelnu s kapacitou 650 strážníků. Kapacita základní školy je ve školním roce 2002/2003 využita na cca 78 %, přijímání jsou žáci z různých pražských lokalit i z příměstských oblastí, kteří uspějí v přijímacím řízení. Zřizovatelem je Městská část Praha 4 (Táborská 350, 140 45 Praha 4), příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Novodvorská 1010/14, 142 00 Praha 4).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v níže uvedených vyučovacích předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v níže uvedených vyučovacích předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na druhém stupni ve vybraných vyučovacích předmětech: český jazyk, anglický jazyk, matematika, chemie, dějepis, občanská výchova
- dodržování obecně závazných právních předpisů

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení personálních podmínek školy se vztahuje pouze k předmětu inspekce. Skupina pedagogů sledovaných předmětů je z hlediska věkové struktury vyrovnaná. Jde o stabilizovaný kvalifikovaný pedagogický sbor, ve kterém je výrazná převaha žen. Při stanovení pracovních úvazků škola optimálně využívá reálných možností v návaznosti na vzdělání a schopnosti vyučujících.

Personální podmínky ve sledovaných předmětech dle vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců

Název předmětu	Počet vyučujících učitelů				
	OPZ	OZ	PZ	N	Σ
Český jazyk a literatura	2				2
Anglický jazyk 6. - 9. ročník	5				5
Matematika	5				5
Dějepis	2				2
Chemie	2				2
Občanská výchova	3			1	4

OPZ - odborná a pedagogická způsobilost, OZ - odborná způsobilost, PZ - pedagogická způsobilost, N - bez odborné a pedagogické způsobilosti

Ředitelka školy je ve funkci od srpna roku 1998, má dvě zástupkyně pro pedagogickou oblast (zástupkyně pro 2. stupeň je statutární zástupkyně ředitelky) a jednoho zástupce pro ekonomickou oblast. Užší vedení (ředitelka, tři zástupci, vedoucí školní jídelny a školník) se schází každý týden a řeší aktuální problémy chodu školy. K rozšířenému vedení, které se jako poradní orgán schází jednou měsíčně, patří navíc zástupci metodických orgánů, vedoucí školní družiny a školního klubu, výchovní poradci a protidrogový koordinátor. Pedagogická rada je dalším funkčním poradním orgánem, zabývá se organizačními záležitostmi, výsledky výchovy a vzdělávání žáků, analyzuje splněné úkoly, hledá řešení aktuálních i dlouhodobých problémů. Zápisy jsou přehledné a funkční, hodnotí plnění konkrétních úkolů, obsahují poděkování učitelům za zdařilou práci.

Práce metodických orgánů je promyšlená, většinou má velmi kvalitní úroveň. Řeší problémy, které se týkají pedagogické práce, výběru učebnic i dalších materiálů, soutěží, úprav tematických plánů, sestavování a klasifikace písemných prací. Výrazně pozitivní je koncepční činnost předmětové komise cizích jazyků. Předsedové předmětových komisí kontrolují písemné práce, pro vedení školy pravidelně analyzují jejich výsledky, provádějí evaluaci v jednotlivých předmětech. Dále navrhuje výši odměn učitelům a připravují strukturu úvazků pro příští školní rok.

Plánování je systematické, propracované a efektivní, od dlouhodobé koncepce školy přes roční plán činnosti až po pracovní plány měsíční a týdenní. Stanoví jasné priority a záměry školy, konkrétní úkoly, termíny a zodpovědnost jednotlivých pracovníků za jejich plnění. Na základní strukturu plánů navazují interní plány dílčí (např. plán personálního rozvoje školy na léta 2001 - 2005, osobní plán ředitelky školy, výchovného poradenství, prevence negativních jevů, metodických orgánů atd.). Závěry z vyhodnocování zaznamenané v dokumentaci jsou zpětnou vazbou k další činnosti školy. Plány učiva konzultují nebo společně vytvářejí učitelé v metodických orgánech. I když nejsou stejné kvality, je z nich zřejmé úsilí zabývat se nejen výčtem obsahu učiva, ale i cíli vzdělávání a prostředky k tomu určenými.

Kontrolní systém vychází z ročního plánu, který zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Jeho naplňování ředitelka pravidelně sleduje; zaznamenané závěry z kontrol účinně plní funkci zpětné vazby pro vedení školy a sekundárně i pro ostatní pracovníky. Značnou pozornost věnuje vedení školy kontrole pedagogické práce přímo ve vyučování (v průměru cca 5 – 6 hospitací ve sledovaných třídách v období od září do počátku června), zadáváním srovnávacích kontrolních prací, sledováním žákovských písemností apod. Ředitelka školy i obě zástupkyně

při rozborech výuky prokázaly fundovanou znalost kvality práce jednotlivých učitelů, ocenily veškerá pozitiva, ale zcela otevřeně, i když taktně a vstřícně, pojmenovaly i dílčí problémy.

Ředitelka je velmi náročná ke své práci i k práci svých zaměstnanců, motivuje spolupracovníky osobním příkladem. Uplatňuje vůči pedagogickému sboru týmový participativní styl vedení; vytváří pro zaměstnance příznivé pracovní prostředí. Řízení výchovně-vzdělávacího procesu je jako celek funkční, pružné a účinné.

Začínajícím pedagogům pomáhají uvádějící učitelé i vedení školy. Vzájemné hospitace uskutečňují všichni uvádění vyučující a na 2. stupni převážně předsedové předmětových komisí. Širší vedení školy vypracovalo promyšlenou soustavu kritérií pro přiznávání nenárokových složek platu, je všem zaměstnancům známá a v praxi je spravedlivě uplatňovaná. Podklady k její aplikaci získává vedení školy pravidelným hodnocením pracovníků na základě hospitací i plnění pracovních úkolů. Hodnocení je součástí personální dokumentace jednotlivých zaměstnanců. Velká část náročné práce celé školy je zdokumentována v pečlivě vedené kronice, kterou škola vede od svého vzniku.

Ředitelka školy přikládá velký význam dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků a maximálně ho podporuje. V tomto školním roce se zaměřilo především na metodiku výuky cizích jazyků, výpočetní techniku (základy ovládání počítače), funkční studium školského managementu ředitelky i její zástupkyně, semináře výchovného poradenství a další odborné kurzy. Vzdělávání koresponduje s potřebami školy, avšak na 2. stupni se málo orientovalo na metodickou inovaci výuky.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla. Vychází z organizační struktury a provozního řádu školy, kompetence jednotlivých pracovníků jsou stanoveny v přesně vymezených pracovních náplních, vypracovaných pro všechny zaměstnance. Na provozní řád navazují další vnitřní předpisy (vnitřní klasifikační řád, řády jednotlivých odborných učeben, kritéria udělení odměn atd.). Všechny dokumenty jsou přehledně vypracované a jsou stále k dispozici ve sborovně. Zásady pro plynulý chod školy i pro chování žáků stanoví školní řád. Konkretizuje práva a povinnosti žáků i pracovníků školy, obsahově koresponduje s požadavky stanovenými právními předpisy. Je projednán pedagogickou radou a žákovským parlamentem. Žáci i jejich zákonní zástupci jsou s ním prokazatelně seznámeni, je součástí žákovské knížky.

Informační systém školy využívá standardních mechanismů, je promyšlený, efektivní a flexibilní směrem k zaměstnancům školy, k rodičům i k žákům. Rodiče získávají informace prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních hodin a žákovských knížek. Škola organizuje třikrát ročně Den otevřených dveří, při kterém mají rodiče možnost strávit s dětmi celý den. Spolupráce vedení se Sdružením rodičů je na kvalitní úrovni, zákonní zástupci mají o činnost školy zájem, což potvrzuje jejich vysoká účast na třídních schůzkách i jejich snaha škole pomáhat. Zdrojem přehledných informací je výroční zpráva vypracovaná v souladu s právními předpisy. Poukazuje mimo jiné na problémy týkající se nepříznivého stavu školní budovy a na nutnost rekonstrukce atletické dráhy. Další údaje jsou na kvalitně vypracovaných webových stránkách, v regionálním tisku, ve školním časopise TimeKiller vydávaným žákovskou samosprávou a v časopise pro rodiče Zpravodaj. Na veřejnosti se škola široce prezentuje organizováním školních akademií (třikrát ročně), jazykových i sportovních soutěží pro ostatní pražské školy, vlastní taneční skupinou a divadelním souborem. Ředitelka podává všechny informace v souladu s platnou legislativou.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou v souhrnu vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Čtyřpodlažní budova spojená do dvou bloků je v provozu od roku 1968, poskytuje vhodné prostorové podmínky pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu. Škola má kromě 15 odborných pracoven 2 multimediální učebny a 23 kmenových tříd; jsou prostorné a vkusně vyzdobené, většinou zařízené novým nebo zánovním nábytkem. Pořádek a upravenost jednotlivých tříd svědčí o dobrém vztahu dětí ke škole. Ve všech místnostech je vytvořeno podnětné pracovní prostředí. Po celý den jsou v provozu dvě tělocvičny a dvě počítačové pracovny. Jedna je vybavena již starší výpočetní technikou, druhá vznikla v rámci akce MŠMT ČR „Internet do škol“. Výukový software je optimálně využíván v rámci předmětů pracovní činnosti, cizí jazyky a dějepis, dále při kroužcích organizovaných Centrem volného času.

Matematika se realizuje v kmenových třídách, chemie v odborné pracovně, která je vybavena starším školním zařízením. Přesto jsou přístroje i žákovské soupravy funkční, umožňují provádět základní demonstrační experimenty a laboratorní cvičení. Chemikálie jsou přehledně uloženy podle současných platných předpisů. Pro oba předměty mají vyučující k dispozici odpovídající množství učebních pomůcek i odborné literatury.

V kabinetu českého jazyka jsou v potřebném množství nástěnné gramatické tabule, jazykové příručky, různé učebnice, slovníky, audio i videokazety. Pro dějepis a občanskou výchovu má škola dostačující soubor historických map, naučnou literaturu, obrazové materiály, atlasy a učební pomůcky. Učitelky pořizují pro výuku i vlastní videonahrávky.

Pro jazykové vyučování je ve škole dostatek vhodných prostor (pět jazykových učeben), jsou světlé, účelně a vkusně zařízené. Většinou jsou vybaveny videotechnikou, magnetofony, sluchátkovými soupravami a motivující výzdobou (mapy, gramatické tabule, obrazový materiál k reáliím zemí, názorný materiál k rozšiřování slovní zásoby).

Žáci mají základní školní pomůcky, používané schválené učebnice umožňují kontinuální výuku. K procvičení učiva jsou velmi často využívány materiály, které si vytvořili vyučující sami v průběhu pedagogické praxe na základě svých zkušeností. K dispozici je odpovídající množství didaktické techniky, učitelé ji pravidelně zařazují do výuky.

Školní knihovna má velmi dobré prostorové podmínky (25 studijních míst), je vybavena dvěma počítači s přístupem na Internet a videoaparaturou. K 8. lednu 2003 měla celkem 2446 knih ve volném výběru, tematicky řazených. Obsahuje beletrii pro mládež, naučné publikace a menší výběr odborné a pedagogické literatury pro učitele. Řád školní knihovny, přístupný uživatelům, stanoví pravidelnou výpůjční dobu a organizaci provozu. Příslušná dokumentace je pečlivě vedena. Funkční prostorové řešení a podnětné prostředí vytvářejí velmi dobré podmínky pro práci s knihou a informacemi, pro vyučování literární výchovy, eventuálně i dalších předmětů. Např. ve výuce dějepisu žáci často vyhledávají a následně zpracovávají informace prostřednictvím internetu.

Vedení školy soustavně sleduje stav a úroveň materiálního vybavení a snaží se je neustále zlepšovat. Předsedové předmětových komisí informují ředitelku o jednotlivých požadavcích pravidelně v rámci širšího vedení školy, postupně jsou akceptovány dle finančních možností. Učební pomůcky jsou ve výuce účelně využívány, při hospitační činnosti ředitelka tomuto hledisku věnuje stálou pozornost.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH OBLASTECH

Realizace vzdělávacích programů

Výuka je v souladu s učebními plány vzdělávacího programu.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura

Všem třem kvalifikovaným učitelkám jsou společné důkladné a svědomité plánování i příprava vyučování. Odlišnosti ve stylu práce vycházejí především z rozdílné délky pedagogické praxe, z osobnostních dispozic, ze způsobu komunikace se žáky, z uplatnění získaných zkušeností a účinných vyučovacích metod.

Úvodní i průběžná motivace povzbuzovaly žákovskou aktivitu a kreativitu. Prezentace výsledků vlastní práce a oprávněný pocit vlastní úspěšnosti podporovaly zájem o vyučování. Žáci spolu s učitelkou porovnávali a hodnotili dosažené výsledky svých spolužáků i své vlastní. V části sledovaného vyučování však vyučující spoléhaly na vnitřní motivaci dětí, vycházející z jejich zařazení do programu rozšířené výuky jazyků, a spokojily se jen s oznámením cíle hodiny.

Učitelky hodnotily žáky adresně a objektivně, s pozitivně motivačním zřetelem. Četná klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách byla celkově vyvážená, někde mírně převážil podíl hodnocení písemného projevu. Žákovské písemnosti jsou pečlivě opravovány, jejich pravidelná kontrola a následná analýza slouží učitelům jako zpětná vazba pro další plánování a organizaci výuky.

Organizace vyučování respektovala aktuální stav jednotlivých tříd. Střídání vyučovacích metod, prvky globální výuky všech složek předmětu, využívání mezipředmětových vztahů, dalších zdrojů informací a životních zkušeností dětí pozitivně ovlivnily aktivní účast žáků ve vyučování. Různost činností členila strukturu vyučovací hodiny a navozovala relaxační momenty, které pozitivně působily na psychohygienu výuky. Část sledovaného vyučování byla vynikající. Naopak frontální vyučování s převahou činnosti učitele nebo dílčí organizační a situační problémy při aplikaci jiných vyučovacích metod negativně ovlivňovaly žákovskou aktivitu, pozornost, soustředění i pracovní výsledky. Např. systemizace mluvnického učiva (velmi důležitá v závěru školního roku) nevyužívala v optimální míře práci s konkrétním jazykovým materiálem.

Ve výuce se kromě učebnic, slovníků a příruček uplatnily pracovní listy i vlastní práce žáků. Byly využity funkčně a efektivně vzhledem k obsahu a cílům vyučování.

Použité aktivizační metody rozvíjely komunikační dovednosti dětí, přispívaly k obohacování jejich slovní zásoby a k výběru vhodných verbálních i mimoverbálních vyjadřovacích prostředků. Ve výuce slohu prezentovali žáci také své zkušenosti, názory i kritická hodnocení a diskutovali o nich. Literární výchova rozvíjela jejich estetické cítění a byla impulsem i pro jejich vlastní slovesnou tvorbu. Hlavně v nižších ročnících mají však někteří žáci problémy s výstižným a kultivovaným vyjadřováním a s technikou reprodukce uměleckého textu.

Přístup učitelek k žákům charakterizovala vlídnost i přiměřená náročnost. Jen ojediněle vybočilo chování jednotlivců z dohodnutých pravidel komunikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce jsou celkově velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk v 6. – 9. ročníku

Všechny učitelky splňují podmínky odborné i pedagogické způsobilosti. Bezprostřední příprava na výuku byla promyšlená a odpovědná. Učitelky přizpůsobovaly formy a metody práce aktuálnímu stavu a složení třídy.

Ve vyučování se pozitivně projevovала vstupní motivace, děti byly seznámeny s náplní hodin, uvědomovaly si návaznost učiva. Soustavným a silným motivačním prvkem je skutečnost, že žáci si tento typ školy sami zvolili a uvědomují si důležitost zvládnutí cizího jazyka.

Učivo je systematicky rozplánováno do jednotlivých ročníků podle učebních osnov. Kontinuita výuky předmětu je zajištěna; plánování učiva vychází z návaznosti používaných učebnic, z aktuálního stavu dovedností a vědomostí žáků, zohledňuje jazykovou úroveň skupin a dosažený stupeň řečových dovedností.

Jasně a promyšleně strukturované hodiny byly vedeny v angličtině, pokyny vyučujících byly přesně formulované a srozumitelné. Vysoká úroveň řízení hodin, podání učiva i přístup k žákům byly ovlivněny jednak mentalitou, ale i mírou zkušenosti jednotlivých vyučujících. Uplatňovala se především frontální výuka, nechyběla však ani párová práce. Žáci měli rovněž možnost pracovat samostatně. Nápaditý byl nácvik poslechu. V hodinách zaměřených na konverzační situace se výrazně projevovала snaha o využití mezipředmětových souvislostí a zkušeností žáků, motivační efekt byl okamžitý a vyvolával přirozenou a spontánní reakci žáků. V úsecích věnovaných mluvnickému učivu využívaly učitelky široké škály forem a metod práce, včetně uplatnění následné zpětné vazby. Procvičování a upevňování nové látky byl věnován dostatek času. Vyučující při kontrole analyzovaly chyby a často žáky pozitivně hodnotily. V závěru někdy nezbyl čas na shrnutí učiva.

Ve všech hospitovaných hodinách dbaly pedagožky na dodržování psychohygienických zásad, střídání aktivit žáků a na vytváření klidného pracovního prostředí. V hodinách promyšleně používaly magnetofony, sluchátkovou soupravu a doplňkový materiál ke zpestření výuky.

Prostředí ve třídách bylo přátelské, tolerantní, učitelky a žáci k sobě chovají vzájemný respekt. Úroveň verbálního projevu vyučujících byla velmi dobrá, až vynikající.

Průběh a výsledky výuky anglického jazyka jsou hodnoceny jako vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů dějepis a občanská výchova

Až na jedinou výjimku jsou všichni učitelé odborně i pedagogicky způsobilí. V jednotlivostech se liší zejména mírou pedagogické zkušenosti, volbou a realizací efektivních vyučovacích metod, stylem komunikace s dětmi a schopností zaujmout je pro předmět.

Motivace v občanské výchově vycházela z obsahu učiva v souvislosti se získanými znalostmi, životními zkušenostmi a názory dětí, s poukazem na obecnější problémy lidské společnosti i člověka jako jedince. Program byl koncipován tak, aby žáky zaujímal a stimuloval je k aktivní činnosti. V dějepisu však někdy výuka jejich vlastní zájem spíše předpokládala, než aby ho aktivně podpořila. Motivační hodnocení bylo organickou součástí vyučování, klasifikace byla objektivní a (až na výjimky) zcela transparentní, její záznamy v žákovských knížkách měly přiměřenou četnost. Žáci hodnotili výkony vlastní i svých spolužáků. Dílčím nedostatkem bylo jednotlivé klasifikační zkoušení izolovaných vědomostí.

Organizace sledované výuky občanské výchovy vycházela z aktuálního stavu jednotlivých tříd. Akcentovala tematickou návaznost učiva a transverzální vztahy. Uplatnily se týmová i samostatná práce, vlastní tvořivost dětí, vědomosti a informace získané ve škole i mimo ni.

Prezentace témat rodinných a mezilidských vztahů, národní a občanské identity i globálních problémů lidstva dokázala žáky oslovit. Část výuky byla vynikající.

Členění dějepisného učiva postrádalo někdy (možná i vlivem používané učebnice) logickou a chronologickou kontinuitu. Metoda heuristického rozhovoru podporovala rozvoj logického myšlení dětí, pochopení příčinných souvislostí a důsledků historických jevů, vedla je k vlastnímu osvojování učiva. Střídání činností, vyhledávání a třídění informací, aktualizace učiva (nové vědecké objevy) i dialog s učitelem oživily pozornost a zájem. Dílčími nedostatky v části sledovaného vyučování byly převaha činnosti učitele nad činností žáků, větší důraz na paměťové učení, samoúčelné opakování a zadání křížovky bez souvislosti se stanoveným tématem. Někdy nebylo zřejmé, zda se jedná o nové nebo již opakované učivo, ojediněle se objevily věcné nepřesnosti.

Pedagogové připravovali žákům pracovní listy a další materiály, kromě učebnic využívali funkčně a efektivně vzhledem k obsahu a cílům vyučování i vhodnou literaturu a informace z médií. Nesporným kladem byla práce s historickou mapou, atlasy a časovou přímkou, ve výuce však někdy postrádala žádoucí efekt.

Žáci projeví v obou předmětech značný zájem a vcelku i velmi dobré vědomosti a dovednosti. Většina sledovaného vyučování (v souvislosti s užitými vyučovacími metodami) podporovala rozvoj žákovských komunikačních dovedností, diskusi a názorovou toleranci. Vyučující dbají na výstižný a kultivovaný projev dětí, mají k nim přívětivý a partnerský přístup. Odbornost a profesionální přístup, schopnost empatie a vstřícná komunikace s dětmi získaly některým z nich výrazné sympatie a oblibu i nad rámec jejich přirozené autority.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů dějepis a občanská výchova jsou i přes dílčí nedostatky v souhrnu velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině předmětů matematika, chemie a nepovinný předmět chemické praktikum

Všechny vyučující hodnocené skupiny předmětů splňují vyhláškou stanovené požadavky vzdělání; jejich profesionální přístup kladně ovlivňuje výuku, negativně na ni působí absence průběžného vzdělávání v oblasti metod a organizačních forem (ze sedmi vyučujících se této oblasti věnovala pouze jedna).

Vstupní motivace byla nahrazena seznámením se zamýšleným průběhem hodiny. Učitelky vstupní motivaci podceňovaly, předpokládaly, že jsou žáci přiměřeně motivováni vzděláváním ve výběrové škole. V průběhu výuky podporovalo aktivitu a zájem dětí jejich adresné pozitivní hodnocení. Vzájemné hodnocení žáků, jejich sebereflexe, shrnutí učiva a závěrečné zhodnocení hodin se realizovalo zcela výjimečně. Nepromyšlená byla zpětná vazba, která někdy měla demotivující charakter. Písemné prověřování znalostí žáků bylo přiměřeně náročné, klasifikace zcela respektovala stanovená kritéria. Frekvence známek v žákovských knížkách poskytuje přiměřený obraz o průběhu vzdělávání žáků.

Sledované hodiny byly pečlivě připravené, ale ne vždy s funkčním zařazováním učebních pomůcek. Výukové cíle navazovaly na předcházející učivo. Základním stylem pedagogické práce bylo navyké frontální vyučování s řízeným rozhovorem. S různou úspěšností jednotlivé učitelky využívaly i další metody pedagogické práce, např. práci s učebnicí či připravenými nakopírovanými texty, samostatné řešení dílčích úkolů i názornou demonstraci učebních pomůcek či chemických pokusů. Samostatná práce žáků nebyla většinou zadávána diferencovaně vzhledem k jejich schopnostem a individuálním předpokladům. Opakování učiva bylo přiměřeně náročné, plynule přecházelo v odborně správný výklad, který odpovídal vyšší úrovni znalostí žáků. Při některých hodinách matematiky i chemie nebyly pokyny k práci jasné

a srozumitelně formulovány. Převládala činnost učitelek nad činností žáků, jejich pozornost a aktivitu také negativně ovlivnilo velmi teplé počasí. Pozitivem bylo časté mezipředmětové propojování učiva.

Vynikající byla pedagogická práce vyučující matematiky, která kladla důraz na správné chápání souvislostí, aplikaci dříve probraného učiva i samostatné vyvozování platných vztahů. Její výuka byla charakteristická vysokým pracovním tempem, častým střídáním činností, zařazováním problémových úloh rozvíjejících tvořivost žáků, funkčním používáním kooperativních technik učení. Vyučování bylo efektivní, děti byly po celou dobu aktivní.

Při praktiku z chemie žáci pracovali samostatně, prakticky plnili jednotlivé úkoly podle písemně stanoveného postupu práce. Prohlubovali si dovednosti spojené s pozorováním a prováděním složitějších, časově náročnějších pokusů, včetně vyhodnocování výsledků a vyvozování jejich závěrů. Z projevů dětí byla patrná radost z práce i jejich zájem o chemii.

Pedagogové mají pro oba předměty přiměřené množství starších učebních pomůcek, které promyšleně zařazují do výuky.

Při výuce obou předmětů žáci prokazovali velmi dobré znalosti. Ve všech hodinách měli možnost zeptat se na nejasnosti i uplatnit svůj názor. Frontální vyučování však nevytvářelo dostatečné podmínky pro rozvíjení komunikativních a kooperativních dovedností. Přístup učitelek k žákům byl vstřícný a přátelský, chování dětí slušné, převládala příznivá pracovní atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů chemie a matematika jsou v souhrnu průměrné.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola cílevědomě vytváří propracovaný systém vlastní evaluace. Vlastními evaluačními nástroji (srovnávací testy) pravidelně monitoruje znalosti žáků v různých předmětech. Rozbor získaných výsledků slouží jako zpětná vazba jednak učitelům při přípravě práce, jednak vedení školy pro kontrolu a plánování. Výsledky se souhrnně zveřejňují a jsou zajímavou informací i pro žáky. Následná opatření jsou zřejmá ze záznamů pedagogické rady, plánů činnosti a z koncepčních materiálů školy. Dílčí hodnotící kompetence byly delegovány na metodické orgány.

Evaluačními ukazateli jsou i úspěšnost absolventů školy v dalším vzdělávání (včetně víceletých gymnázií), vyhodnocování a ohlas vzdělávacích výjezdů (mezinárodní výměna), spolupráce se zahraničními školskými institucemi, účast a výsledky v soutěžích, školní akce a vyučovací projekty, vyhodnocování prevence negativních jevů, anket pro žáky i pro rodiče zjišťujících jejich náhled na školu. Nezanedbatelným kritériem je zájem rodičů a dětí o zařazení do programu rozšířené výuky jazyků.

Škola se účastní projektu Kalibro; souhrnné výsledky (9. ročník ve školním roce 2001/2002) jsou přílohou výroční zprávy.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy ve sledovaných oblastech

Výuka sledovaných předmětů probíhá podle schválených učebních dokumentů. K realizaci zvoleného vzdělávacího programu škola optimálně využívá odbornost a pedagogickou erudici učitelů. Ti někdy podceňují motivační faktor, automaticky předpokládají vnitřní motivaci dětí. V organizaci výuky má výrazný podíl frontální vyučování, jeho efektivitu někteří učitelé zvyšují uplatňováním aktivizujících metod i promyšlené práce s informacemi. Funkční využívání učebních pomůcek podporuje názornost výuky. Ve většině předmětů byli žáci aktivní, prokázali velmi dobré vědomosti a dovednosti, měli vytvořen prostor pro samostatné učení, vyjádření názoru a diskusi. V části vyučování se cíleně vytvářejí podmínky pro vlastní iniciativu žáků. Ve všech hodnocených předmětech se učitelé i žáci oboustranně respektují, ve škole panuje přátelská pracovní atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledované skupině předmětů velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školních zařízení.
- **Vnímání školy rodiči**

Součástí inspekce bylo zjišťování prostřednictvím standardních dotazníků ČŠI jak rodiče a žáci vnímají a hodnotí jednotlivé oblasti výchovně-vzdělávací práce ve škole. Dotazník odevzdalo 65 % respondentů (89 % ze třídy IX. B, 57 % ze třídy VIII. C a 50 % ze třídy VII. D). Hodnocení je srovnáním očekávané kvality se skutečností, nikoliv srovnáním s jinou školou či se standardem. Ve všech sledovaných ukazatelích převažuje pozitivní hodnocení práce školy s výjimkou materiálně-technických a psychohygienických podmínek školy, kde rodiče poukazují na nutnost modernizace vybavení počítačové pracovny a na malé skříňky v šatně. Výrazně pozitivně rodiče vnímají spokojenost svých dětí ve skupině spolužáků, začlenění do některých činností třídy a informační služby, které jim škola poskytuje. Často výslovně chválí některé učitelky, výuku cizích jazyků i skvělou přípravu žáků pro další studium. Pouze výjimečné jsou kritické připomínky k práci jednotlivých učitelů, ke školní jídelně a k úrovni sociálních zařízení. V celkovém hodnocení školy rodiči výrazně převažuje velmi dobré hodnocení.
- **Organizace soutěží**

Škola organizuje každoročně jazykové soutěže pro ostatní základní školy Prahy. Jedná se o zorganizování celopražského kola v konverzaci z anglického i francouzského jazyka, organizaci obvodního a pražského kola v konverzaci z anglického jazyka (5. třídy), obvodního kola v anglické, německé a francouzské konverzaci.

- **Studijní zájezd do Velké Británie – Brightonu**

Zájezdu se zúčastnilo 45 žáků 8. ročníků a jeden ze 7. ročníku. Dopoledne děti chodily do místní školy a odpoledne byl připravený program – zájezdy po jižní Anglii (muzeum námořních lodí, Hastings, Londýn, atd.).

- **Výměnný zájezd Francie – Roche la Moliere**

Nejprve do Prahy přijelo 33 francouzských žáků a jejich pedagogický doprovod, všichni zde poznávali kulturní a historické zajímavosti hlavního města. Zájezdu školy do Francie se zúčastnilo 34 žáků ze 7., 8. a 9. ročníku a 3 pedagogové. Program byl zaměřen na zdokonalování znalostí cizího jazyka pobytem v rodinách, dále na seznámení s minulostí i přítomností regionu Rhone-Alpes. Děti navštívily města Saint-Etienne, Lyon a několik menších městeček a vesnic (např. muzeum výroby plstěných klobouků).

- **Školní projekt**

V tomto roce byl realizován školní projekt „*Minimální preventivní program, efektivní program primární prevence sociálně-patologických jevů na naší základní škole*“. Probíhal během celého školního roku a účastnilo se ho 580 žáků 1. i 2. stupně.

- **Patronát**

Pátým rokem žáci pravidelně navštěvují speciální mateřskou školu v Praze 8 – Drahaňské ulici. Připravují pro děti malé dárky, tráví s nimi volný čas ve školce i při jejich návštěvě v základní škole, kde pro ně organizují různé programy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 633/99/ZŠ ze dne 17. března 1999
2. Zřizovací listina vydaná Městskou částí Praha 4 č. j. 21 869/92-26 dne 18. srpna 1992
3. Dodatek č. 4 Zřizovací listiny ze dne 2. dubna 2003
4. Jmenovací dekret ředitelky školy vydaný ŠÚ Praha 4 dne 24. srpna 1998
5. Zahajovací výkaz Škol (MŠMT) o základní škole V 3-01 podle stavu k 30. září roku 2002
6. Vybraná povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů: třídní knihy za školní rok 2002/2003, třídní výkazy, katalogové listy žáků, rozvrh hodin
7. Fakultativní dokumentace vedení školy a jednotlivých učitelů: záznamy z hospitací, tematické plány učiva, koncepce školy, týdenní plány, roční plán kontrolní činnosti
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2001/2002
9. Organizační struktura, provozní řád, školní řád a další vnitroorganizační předpisy
10. Inspekční zpráva č. j. 01 378/99-2181 ze dne 28. června 1999
11. Personální dokumentace vybraných pedagogických zaměstnanců školy dle vyučovaných předmětů sledovaných inspekcí – kopie dokladů o jejich kvalifikaci

ZÁVĚR

Personální zabezpečení výuky umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program. Vedení školy optimálně využívá kvalifikaci pedagogických pracovníků, zároveň vytváří podmínky pro její průběžné zvyšování formou dalšího vzdělávání. Komplexně pojaté plánování, efektivní organizace činnosti školy a motivace pracovníků se pozitivně projeví v jejich přístupu k plnění pracovních povinností i v celkové úrovni výchovy a vzdělávání. Kontrolní systém zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Závěry z kontrol účinně plní funkci zpětné vazby; škola plánovitě vytváří systém vlastní evaluace.

Pro výuku má škola prostorové a materiální podmínky umožňující naplňování deklarovaného vzdělávacího programu. Je přiměřeně vybavena didaktickou technikou a názornými pomůckami, vyučující je pravidelně a účelně využívají. Stav budovy je negativně ovlivněn neuskutečňovanou rekonstrukcí.

Výuka probíhá v souladu s učebními dokumenty. Průběh vzdělávání směřuje k naplňování zvoleného vzdělávacího programu. Učitelé kladli důraz na poznávací stránku vzdělávání, žáci prokázali velmi dobré vědomosti a dovednosti. Ve většině předmětů byli žáci aktivní, měli vytvořen prostor pro samostatné učení, vyjádření názoru a diskusi. Děti byly vedeny k uvádění alternativních řešení, k obhajování vyvozených závěrů a k respektování názorů druhých. Z hlediska orientace na rozšířenou výuku jazyků je důležitým pozitivem zjištění, že výuka anglického jazyka má vynikající úroveň. Dílčí nedostatky spočívaly v podceňování vstupní motivace a v menším podílu aktivizačních metod v části výuky.

Orientační inspekce se v červnu 1999 zaměřila na sledování a hodnocení podmínek pro vzdělávání a výchovu (na řízení školy). V závěrečném hodnocení převažovala pozitiva nad běžnou úroveň, průměrně byla hodnocena oblast plánování. Současná inspekční zjištění konstatují výrazné zkvalitnění manažerské práce vedení školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Jana Křesťanová	Jana Křesťanová v.r.
Členové týmu	Mgr. Jitka Žáková	Jitka Žáková v.r.
	Mgr. Jiří Vagenknecht	Jiří Vagenknecht v.r.

V Praze dne 24. června 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. 6. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jitka Tarabová, ředitelka školy

J. Tarabová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: MHMP - odbor školství	2003-07-15	1826/03-5115
Zřizovatel: MČ Praha 4, Táborská 350, 140 45 Praha 4	2003-07-15	1827/03-5115

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány